

หลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือ
สาขา การพัฒนาประสาทสัมผัสเพื่อป้องกันภัยในโรงงานอุตสาหกรรม
(Development of the five senses for safety awareness)

รหัสหลักสูตร 0920012230401

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

1. ความเป็นมาของหลักสูตร

หลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือ สาขา การพัฒนาประสาทสัมผัสเพื่อป้องกันภัยในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมที่จัดทำขึ้นเพื่อให้พนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาทักษะการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าของร่างกายให้มีความตื่นตัว ที่จะสังเกตและเฝ้าระวังหรือแก้ปัญหาเบื้องต้นในโรงงานได้ ก่อนที่ปัญหาจะลุกลามสร้างความเสียหายในโรงงานและเป็นประโยชน์ต่อสถานประกอบการที่จะได้พนักงานที่มีความตื่นตัวในการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าสังเกตและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่จะก่อให้เกิดปัญหาติดตามมา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยสำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก ได้นำข้อมูลจากนิคมอุตสาหกรรมเหมราชที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้ามาวิเคราะห์หาความต้องการในการฝึกอบรม และกำหนดเป็นหลักสูตรกลางเพื่อให้หน่วยงานของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานใช้ดำเนินการฝึกต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ที่จะสามารถสังเกตและเฝ้าระวังหรือแก้ปัญหาเบื้องต้นในโรงงานได้

3. ระยะเวลาการฝึก

ผู้รับการฝึกจะได้รับการฝึกทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาค หรือ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด หรือศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานกรุงเทพมหานคร รวมระยะเวลาการฝึก 6 ชั่วโมง

4. คุณสมบัติของผู้รับการฝึก

- 4.1 มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
- 4.2 มีประสบการณ์หรือมีความสนใจในสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้อง
- 4.3 มีสภาพร่างกายแข็งแรง และสามารถเข้ารับการฝึกได้ตลอดหลักสูตร

5. วุฒิบัตร

ชื่อย่อ : วพร. การพัฒนาประสาทสัมผัสเพื่อป้องกันภัยในโรงงานอุตสาหกรรม

ผู้เข้ารับการฝึกที่ผ่านการวัดผล โดยมีระยะเวลาฝึกตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน กรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของระยะเวลาฝึกทั้งหมดและผ่านการประเมินผล จะได้รับวุฒิบัตร วพร. การพัฒนาประสาทสัมผัสเพื่อป้องกันภัยในโรงงานอุตสาหกรรม

6. หัวข้อวิชา

รหัส	หัวข้อวิชา	ชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
0922329801	การจัดระบบความปลอดภัย	1	0
0922329802	การทำงานของประสาทสัมผัสทั้งห้า	1	0
0922329803	การฝึกสังเกตความผิดปกติ	0	3
0922329804	การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	1	0
0922329899	การวัดและประเมินผล	0	0
รวม		3	3
		6 ชั่วโมง	

7. เนื้อหาวิชา

0922329801 การจัดระบบความปลอดภัย (1:0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับการจัดระบบความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรมเบื้องต้น

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการจัดระบบความปลอดภัย การวางแผน การป้องกันที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและการเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่ก่อให้เกิดปัญหาความไม่ปลอดภัยหรือสามารถแก้ไข ปัญหาเบื้องต้นโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า

0922329802 การทำงานของประสาทสัมผัสทั้งห้า (1:0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานเบื้องต้นของประสาทสัมผัสทั้งห้า

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับหลักการทำงานเบื้องต้นของประสาทสัมผัสทั้งห้าซึ่งประกอบด้วย

1. การได้เห็น ได้แก่ หลักการมองเห็นที่มนุษย์ใช้รับภาพเพื่อประเมินคุณลักษณะเฉพาะของผลิตภัณฑ์ด้านลักษณะปรากฏ ได้แก่ สี ลักษณะทางกายภาพอื่นๆ เช่น ขนาดรูปร่าง สิ่งบกพร่องต่างๆ
2. การได้ยิน ได้แก่ หลักการทำงานของระบบการได้ยินเสียงหรือการฟังเสียง ซึ่งจัดเป็นการใช้ประสาทสัมผัสเพื่อวิเคราะห์ระดับเสียง การประเมินผลโดยอาศัยระบบการฟังเสียงผู้ทดสอบต้องผ่านการฝึกฝนให้เข้าใจลักษณะเสียง เป็นต้น

3. การได้ลิ้มรส ได้แก่ หลักการทำงานของระบบการรับรส จัดเป็นระบบการรับสนองของสารให้รสในอาหารผ่านปลายประสาทของต่อมรับรสที่กระจายอยู่ในตำแหน่งต่างๆ ของลิ้น เช่น ปลายลิ้น ขอบข้างลิ้น รวมทั้งโคนลิ้น เพดานลิ้นและคอ

4. การได้กลิ่น ได้แก่ หลักการทำงานของอวัยวะที่มีระบบรับกลิ่นหรือรับสารที่ให้กลิ่น โดยที่ในโพรงจมูกมีเส้นประสาทรับกลิ่นกระจายในตัวรับกลิ่น เส้นประสาทรับกลิ่นนี้จะส่งข้อมูลไปยังสมองซึ่งมีต่อมรับสนองกลิ่นกระจายอยู่บริเวณสมองส่วนหน้า

5. การได้สัมผัส ได้แก่ หลักการทำงานของอวัยวะเพื่อรับรู้ลักษณะเนื้อสัมผัส เช่น การจับโดยใช้มือแล้วความรู้สึกผ่านผิวหนังการสังเกตด้วยตา การสังเกตกลิ่นและรส และการสัมผัสได้อย่างถูกต้อง

0922329803 การฝึกสังเกตความผิดปกติ (0:3)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับการสังเกตความผิดปกติหรือเหตุที่อาจเกิดจากความไม่ปลอดภัยภายในโรงงานอุตสาหกรรม

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการสังเกต โดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งประกอบด้วย ตา หู ปาก จมูก ผิวหนัง

ฝึกปฏิบัติการสังเกตความผิดปกติหรือเหตุที่อาจเกิดจากความไม่ปลอดภัยภายในโรงงานอุตสาหกรรมโดยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งประกอบด้วย

1. การได้เห็น ได้แก่ การฝึกการสังเกตสีและความเข้มของสี แสงและการส่องสว่างของแสง องค์การมองเห็น การมองวัตถุใกล้ไกล รวมถึงลักษณะทางกายภาพอื่นๆ เช่น ลักษณะการหมุน เบี้ยว แกว่ง ส่ายตามขนาดรูปร่างวัตถุจากสิ่งบกพร่องต่างๆ

2. การได้ยิน ได้แก่ การฝึกการวิเคราะห์ระดับเสียง การฝึกความเข้าใจลักษณะเสียง ความดังของเสียงจากการทำงานของเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ เสียงที่เกิดจากสันจากการทำงานของเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ เสียงที่เกิดจากการเสียดสีจากการทำงานของเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ เสียงที่ผิดปกติของอาคารและสถานที่ เป็นต้น

3. การได้ลิ้มรส ได้แก่ การฝึกการใช้ปลายลิ้น ขอบข้างลิ้น รวมทั้งโคนลิ้น เพดานลิ้นและคอในการสัมผัสรสชาติต่าง ๆ เป็นต้น

4. การได้กลิ่น ได้แก่ การฝึกรับกลิ่นหรือรับสารที่ให้กลิ่น เช่น กลิ่นไหม้ที่เกิดจากการเผาไหม้วัสดุ ประกอบด้วย ยาง พลาสติก กระดาษ ผ้า เป็นต้น กลิ่นที่เกิดสารเคมี เช่น แก๊ส น้ำมันเชื้อเพลิง เคมีภัณฑ์ ชนิดต่าง ๆ กลิ่นที่เกิดจากไฟฟ้าลัดวงจร เป็นต้น

5. การได้สัมผัส ได้แก่ การฝึกสัมผัสเพื่อรับรู้ลักษณะเนื้อสัมผัส เช่น อุณหภูมิความร้อนที่เป็นปกติและสูงผิดปกติ เป็นต้น

0922329804 การปฐมพยาบาลเบื้องต้น (1:0)

วัตถุประสงค์รายวิชา

เพื่อให้ผู้รับการฝึกมีความรู้เกี่ยวกับหลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ความสำคัญของการปฐมพยาบาลขั้นตอนการปฐมพยาบาล ประโยชน์ที่ได้รับจากการปฐมพยาบาลในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุในขณะปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมเบื้องต้นได้ เช่น สิ่งแปลกปลอมเข้า หู ตา คอ จมูก ผิวหนังที่ถูกสารเคมีเป็นพิษ เป็นต้น

0922329899 การวัดและการประเมินผล (0:0)

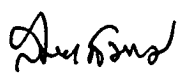
เป็นการวัดความรู้และทักษะของผู้รับการฝึกโดยวิธีการทดสอบ

ผู้จัดทำหลักสูตร

1. นางสาวเกยูร คณารุ่งเรือง	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรและเทคโนโลยีการฝึก
2. นายจักรวาล ทิพย์มัลย์	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
3. นายเดช พึ่งขยาย	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
4. นายนที ราชฉวาง	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานชำนาญการ
5. นายไพศาล ทองสงค์	นักวิชาการพัฒนาฝีมือแรงงานปฏิบัติการ

ผู้เห็นชอบหลักสูตร

ผู้อนุมัติหลักสูตร

3 ก.พ. 55

(นายสันโตษ เต็มแสงเลิศ)
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาผู้ฝึกและเทคโนโลยีการฝึก

(นายประพันธ์ มนทการติวงศ์)
อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน